Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0220

Sprawozdanie Komisji dotyczące Kosowa – 2025 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 czerwca 2026 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego Kosowa – 2025 r. (2025/2252(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Kosowem, z drugiej strony[1], który wszedł w życie 1 kwietnia 2016 r.,

– uwzględniając wniosek Kosowa o członkostwo w Unii Europejskiej, złożony 15 grudnia 2022 r.,

– uwzględniając wniosek Kosowa o członkostwo w Radzie Europy, złożony 12 maja 2022 r.,

– uwzględniając Umowę ramową między Unią Europejską a Kosowem dotyczącą ogólnych zasad uczestnictwa Kosowa w programach unijnych[2], która obowiązuje od 1 sierpnia 2017 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1529 z dnia 15 września 2021 r. ustanawiające Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III)[3],

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/850 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1806 wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego

---

1 Dz.U. L 71 z 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
2 Dz.U. L 195 z 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
3 Dz.U. L 330 z 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

wymogu[4], w odniesieniu do Kosowa, dopuszczające ruch bezwizowy dla posiadaczy kosowskich paszportów biometrycznych od 1 stycznia 2024 r.,

– uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1449 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich[5],

– uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r.,

– uwzględniając szczyty UE–Bałkany Zachodnie, które odbyły się w Sofii, Zagrzebiu i Brdzie pri Kranju w latach 2018, 2020 i 2021, oraz deklaracje z tych szczytów,

– uwzględniając spotkanie przywódców państw Bałkanów Zachodnich w sprawie planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich, które odbyło się 1 lipca 2025 r. w Skopje (Macedonia Północna),

– uwzględniając deklarację przyjętą 17 grudnia 2025 r. podczas szczytu UE–Bałkany Zachodnie,

– uwzględniając konkluzje prezydencji z dnia 16 grudnia 2025 r. w sprawie rozszerzenia,

– uwzględniając proces berliński zapoczątkowany 28 sierpnia 2014 r.,

– uwzględniając wnioski przewodniczącego ze szczytu w sprawie procesu berlińskiego, który odbył się 22 października 2025 r.,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2020 r. pt. „Plan gospodarczo-inwestycyjny dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2020)0641),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 listopada 2023 r. pt. „Nowy plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich” (COM(2023)0691),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 marca 2024 r. w sprawie reform poprzedzających rozszerzenie oraz przeglądów polityki (COM(2024)0146),

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 listopada 2025 r. pt. „Komunikat z 2025 r. w sprawie polityki rozszerzenia UE” (COM(2025)0690), któremu towarzyszy dokument roboczy służb Komisji pt. „Sprawozdanie za rok 2025 dotyczące Kosowa”

---

4 Dz.U. L 110 z 25.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.

5 Dz.U. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

(SWD(2025)0752),

– uwzględniając Traktat o Wspólnocie Energetycznej, podpisany w Atenach 25 października 2005 r., którego celem jest rozszerzenie zasad wewnętrznego rynku energii UE na Europę Południowo-Wschodnią,

– uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 z dnia 10 czerwca 1999 r., opinię doradczą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,

– uwzględniając stałe dostosowywanie się Kosowa do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE,

– uwzględniając pierwsze porozumienie w sprawie zasad dotyczących normalizacji stosunków między Serbią i Kosowem z dnia 19 kwietnia 2013 r., porozumienia z 25 sierpnia 2015 r. oraz bieżący dialog wspierany przez UE, który ma na celu normalizację stosunków,

– uwzględniając porozumienie brukselskie z dnia 27 lutego 2023 r. i umowę z Ochrydy z 18 marca 2023 r. oraz załącznik realizacyjny do niej,

– uwzględniając stałą obecność i mandat sił pokojowych pod dowództwem NATO w Kosowie, które nadal pomagają utrzymać bezpieczeństwo i swobodę przemieszczania się w Kosowie,

– uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2025/1161 z dnia 5 czerwca 2025 r. zmieniającą wspólne działanie 2008/124/WPZiB w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, EULEX Kosowo[6], która wydłużyła mandat misji do 14 czerwca 2027 r.,

– uwzględniając sprawozdanie końcowe misji obserwacji wyborów z ramienia Unii Europejskiej w sprawie wyborów parlamentarnych, które odbyły się w Kosowie w 2025 r.,

– uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Kosowa,

– uwzględniając wspólne rekomendacje przyjęte na 12. posiedzeniu Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Kosowo, które odbyło się 9 grudnia 2024 r.,

---

6 Dz.U. L, 2025/1161, 6.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1161/oj.

– uwzględniając wskaźnik postrzegania korupcji z 2025 r. opublikowany przez Transparency International,

– uwzględniając światowy ranking wolności prasy za 2025 r. przygotowany przez Reporterów bez Granic,

– uwzględniając misję informacyjną Platformy ds. Bezpieczeństwa Dziennikarzy Rady Europy w Prisztinie w dniach 24–25 marca 2026 r.,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0166/2026),

A. mając na uwadze, że polityka rozszerzenia jest jednym z najskuteczniejszych instrumentów polityki zagranicznej UE i jedną z najskuteczniejszych strategii politycznych motywujących i zachęcających do podstawowych reform w krajach objętych procesem rozszerzenia i wspierających je, a także strategiczną inwestycją geopolityczną w długotrwały pokój, stabilność i bezpieczeństwo na kontynencie;

B. mając na uwadze, że demokracja, prawa człowieka i praworządność są podstawowymi wartościami, na których opiera się UE; mając na uwadze, że proces rozszerzenia nie może się odbywać kosztem tych podstawowych wartości;

C. mając na uwadze, że konstytucja Republiki Kosowa jest jedną z najbardziej postępowych pod względem praw mniejszości;

D. mając na uwadze, że każdy kraj objęty procesem rozszerzenia jest oceniany wyłącznie na podstawie własnych osiągnięć; mając na uwadze, że harmonogram i zaawansowanie procesu akcesyjnego zależą od wdrożenia niezbędnych reform i zgodności z zestawem kryteriów i wspólnych wartości europejskich; mając na uwadze, że proces akcesyjny nie może być kontynuowany bez wdrożenia niezbędnych reform;

E. mając na uwadze, że droga Kosowa do członkostwa w UE zależy także od normalizacji stosunków z Serbią oraz od utrzymywania dobrych stosunków sąsiedzkich;

F. mając na uwadze, że ochrona integralności procesów demokratycznych stała się centralnym elementem polityki rozszerzenia UE; mając na uwadze, że Kosowo padło ofiarą obcych ingerencji i kampanii dezinformacyjnych, zwłaszcza ze strony Rosji, w tym za pośrednictwem serbskich nacjonalistycznych mediów, których celem była destabilizacja instytucji demokratycznych, podważanie spójności społecznej i utrudnianie integracji Kosowa z Unią Europejską; mając na uwadze, że wzmocnienie odporności

demokratycznej stanowi integralną część spełnienia politycznych kryteriów przystąpienia;

G. mając na uwadze, że wbrew ogólnej linii europejskiej Cypr, Grecja, Hiszpania, Rumunia i Słowacja nie uznały jeszcze niepodległości Kosowa;

Zaangażowanie na rzecz przystąpienia do UE

1. pochwala stałe zaangażowanie Kosowa na rzecz przystąpienia do UE, odzwierciedlające wyraźny strategiczny wybór geopolityczny zwiększający bezpieczeństwo, silną więź z Europą, szeroki ponadpartyjny konsensus w sprawie integracji z UE oraz wysokie poparcie opinii publicznej dla proeuropejskiego kursu tego kraju, w szczególności poprzez rozwój bliskich i konkretnych stosunków z UE;

2. ponownie wyraża głębokie przekonanie, że przyszłość Kosowa leży w UE, zwłaszcza biorąc pod uwagę obecną dynamikę geopolityczną w regionie, gwałtowne i głębokie zmiany w polityce światowej oraz rosnącą rywalizację z reżimami autorytarnymi; podkreśla, że zbliżenie Kosowa z UE stanowi część stopniowego procesu integracji, który wykracza poza samo formalne przystąpienie; podkreśla, że konkretne formy współpracy i stopniowej integracji, w tym partnerstwa sektorowe, udział w programach UE, takich jak Erasmus+, a także włączenie do niektórych strategii politycznych UE, są kluczowymi dźwigniami wzmacniania więzi z Kosowem; podkreśla, że instrumenty te pomagają umocnić przywiązanie Kosowa do Europy i sprostać wyzwaniom geostrategicznym w regionie, w tym poprzez zapobieganie wpływom podmiotów zewnętrznych, bez przesądzania o tempie ani wyniku procesu rozszerzenia;

3. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie nowego Zgromadzenia i rządu Kosowa 12 lutego 2026 r., w wyniku demokratycznych przedterminowych wyborów parlamentarnych, które odbyły się w grudniu 2025 r., oraz po ponad roku impasu politycznego i głębokiej polaryzacji politycznej; ubolewa jednak nad paraliżem procesu politycznego w 2025 r., który przyniósł Kosowu „stracony rok”; ubolewa ponadto, że Zgromadzenie Narodowe nie wybrało nowego prezydenta w terminie przewidzianym w konstytucji; odnotowuje rozwiązanie Zgromadzenia Narodowego dekretem prezydenckim 6 marca 2026 r. oraz późniejszy wyrok Trybunału Konstytucyjnego Kosowa, który unieważnił tę decyzję i przyznał członkom Zgromadzenia 34 dni na wybór nowego prezydenta, po upływie których w kraju należało przeprowadzić nowe wybory; odnotowuje nieudane próby wyboru prezydenta w wyznaczonym terminie oraz wynikające z tego ogłoszenie nowych wyborów parlamentarnych 7 czerwca 2026 r.;

4. ponadto wyraża zadowolenie, że 13 lutego 2026 r. Zgromadzenie

Narodowe Kosowa ratyfikowało porozumienia zawarte w ramach Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego; zauważa, że umożliwi to Kosowu dostęp do znacznych dotacji i pożyczek preferencyjnych mających na celu wspieranie kluczowych reform, przyspieszenie konwergencji gospodarczej oraz osiągnięcie dalszych postępów na drodze do integracji z Unią Europejską; głęboko ubolewa, że z uwagi na „stracony rok” oraz w obliczu potencjalnej utraty kolejnych miesięcy na kampanię wyborczą kraj ten może nie być w stanie przeprowadzić wszystkich niezbędnych reform w wyznaczonych terminach, co groziłoby utratą znacznych kwot wsparcia finansowego z Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego;

5. podkreśla, że wiarygodne rozszerzenie opiera się na procesie opartym na osiągnięciach, wymagającym stałej i nieodwracalnej dynamiki reform i ich rygorystycznego wdrażania zgodnie ze standardami europejskimi, w tym kryteriami kopenhaskimi; wzywa Kosowo do przyspieszenia postępów we wdrażaniu reform związanych z wejściem do UE, zwłaszcza w dziedzinach praworządności, podstawowych wolności i zwalczania korupcji, zwłaszcza tej na wysokim szczeblu, oraz do kontynuowania wysiłków poprzez zwiększenie zaangażowania na rzecz europejskich wartości i standardów; podkreśla, że wszelka pomoc przedakcesyjna i powiązana z nią pomoc finansowa muszą być ściśle uzależnione od osiągania wymiernych i weryfikowalnych wyników w tych obszarach; przypomina w związku z tym o znaczeniu przestrzegania zasad praworządności, gwarantowania poszanowania poglądów wszystkich oraz skutecznego stosowania przepisów w praktyce; podkreśla, że zmiana priorytetów tych reform i konkretne przyspieszenie ich realizacji są niezbędne, aby Kosowo mogło umocnić swoje przywiązanie do Europy i kontynuować drogę prowadzącą do powrotu na kurs prowadzący do członkostwa w UE; podkreśla, że rozszerzenie wymaga również gruntownego przygotowania ze strony instytucji UE i państw członkowskich w celu zapewnienia pomyślnej integracji potencjalnych nowych członków, przy jednoczesnym poszanowaniu stabilności gospodarczej rynku wewnętrznego, norm społecznych i środowiskowych oraz właściwego funkcjonowania instytucji europejskich;

6. popiera wniosek Kosowa o członkostwo w UE złożony w grudniu 2022 r.; ponawia apel do państw członkowskich w Radzie, aby zwróciły się do Komisji o niezwłoczne przedstawienie swojego kwestionariusza oraz o przedstawienie opinii na temat zasadności wniosku tego kraju o członkostwo, a także aby wezwały Radę do szybkiego działania, w tym do przyznania statusu kraju kandydującego, gdy zostaną spełnione odpowiednie kryteria; wzywa pięć państw członkowskich, które jeszcze nie uznały niepodległości Kosowa, aby uczyniły to bez dalszej zwłoki, co umożliwi Kosowu postępy na równi z innymi kandydatami; przypomina opinię doradczą MTS z 22 lipca 2010 r., w której stwierdzono, że jednostronna

deklaracja niepodległości Kosowa nie narusza ogólnego prawa międzynarodowego;

7. ponownie wyraża pełne poparcie dla wniosku Kosowa o członkostwo w Radzie Europy oraz dla planu orientacji strategicznej tego kraju, zakładającego przystąpienie do programu NATO „Partnerstwo dla pokoju”, oraz dla jego starań o przystąpienie do innych organizacji międzynarodowych; wzywa odpowiednie organizacje i państwa członkowskie do aktywnego wspierania tych starań; zauważa, że zbliżenie Kosowa z NATO wzmacnia europejskie bezpieczeństwo; wzywa Komisję i Biuro UE w Kosowie do wzmożenia wysiłków na rzecz zwiększenia widoczności i zrozumienia w Kosowie roli UE oraz konkretnych korzyści wynikających z bliższego partnerstwa między UE a Kosowem; wzywa Serbię, by nie sprzeciwiała się przystąpieniu Kosowa do Rady Europy i innych organizacji międzynarodowych, co byłoby sprzeczne z porozumieniem zawartym w 2023 r. między Kosowem a Serbią w sprawie drogi do normalizacji stosunków między tymi krajami;

8. wyraża uznanie dla Kosowa jako wiarygodnego partnera UE, czego dowodem jest jego stałe dobrowolne dostosowywanie się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE (WPZiB), w tym dalsze stosowanie unijnych środków ograniczających wobec Rosji i Białorusi, wyraźne potępienie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz niezmiennie wysoki poziom poparcia społecznego dla integracji z UE wśród obywateli tego kraju; oczekuje, że Kosowo utrzyma ten kurs i będzie kontynuować wysiłki na rzecz powstrzymania rosyjskiego zagrożenia;

9. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie 18 marca 2025 r. trójstronnej deklaracji w sprawie współpracy obronnej między Kosowem, Albanią i Chorwacją, mającej na celu wzmocnienie zdolności obronnych i zacieśnienie współpracy w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym;

10. z zadowoleniem przyjmuje długo oczekiwaną decyzję o zniesieniu unijnych środków wobec Kosowa, w tym o uruchomieniu w grudniu 2025 r. kwoty 216 mln EUR w ramach priorytetowych umów i programów oraz o uruchomieniu pozostałych 205 mln EUR na początku 2026 r.; uważa, że środki te stały w jawnej sprzeczności z wykazanym przez Kosowo przywiązaniem do wartości europejskich oraz dostosowaniem do polityki UE i nie miały już uzasadnienia, biorąc pod uwagę, że wszystkie niezbędne wymogi zostały spełnione; zwraca uwagę na negatywny wpływ, jaki środki te wywarły na społeczeństwo Kosowa, a zwłaszcza na społeczności lokalne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP); kwestionuje brak przejrzystości i przewidywalności, nieodpowiednie informowanie opinii publicznej i przedłużający się okres obowiązywania środków, mimo że Kosowo spełniło wymogi określone przez UE;

Demokracja i praworządność

11. z zadowoleniem przyjmuje ogólnie pozytywną ocenę przebiegu wyborów parlamentarnych i lokalnych w 2025 r., zauważając, że odbyły się one w spokojnej atmosferze, w duchu rywalizacji i z poszanowaniem zasad integracji społecznej, w oparciu o zaktualizowane ramy wyborcze zgodne z wcześniejszymi zaleceniami unijnej misji obserwacyjnej; wyraża uznanie dla władz za wprowadzenie elektronicznego systemu głosowania w Kosowie; zauważa jednak, że w przebiegu wyborów stwierdzono też pewne niedociągnięcia, oraz wzywa władze Kosowa, by wzięły to pod uwagę przy organizacji przyszłych wyborów;

12. z zadowoleniem przyjmuje udział kosowskich Serbów w wyborach parlamentarnych i lokalnych w 2025 r. oraz wybór czterech burmistrzów serbskich, którzy przejęli obowiązki od swoich albańskich poprzedników w gminach zamieszkiwanych w większości przez Serbów na północy Kosowa; wyraża jednak zaniepokojenie presją wywieraną na wyborców zależnych od serbskiej pomocy społecznej i zatrudnienia, aby głosowali na przedstawicieli Serbskiej Listy w wyborach parlamentarnych w lutym 2025 r.;

13. ubolewa nad ciągłymi próbami upolitycznienia niezależnych instytucji, w tym Centralnej Komisji Wyborczej, oraz nad niedociągnięciami w zarządzaniu Niezależną Komisją ds. Mediów; wzywa Kosowo do dalszego dostosowania ram prawnych regulujących działalność Niezależnej Komisji ds. Mediów do zaleceń Rady Europy i norm UE w celu wzmocnienia niezależności regulacyjnej, pewności prawa i zaufania publicznego do nadzoru nad mediami; wzywa władze, by zadbały o merytoryczne kryteria mianowania, przejrzystość procedur rekrutacji i pełne poszanowanie niezależności tych instytucji; podkreśla, że odporne instytucje demokratyczne stanowią pierwszą linię obrony przed manipulacją środowiskiem informacyjnym, ukrytymi wpływami i politycznymi zakłóceniami debaty publicznej; wzywa Kosowo do ustanowienia zinstytucjonalizowanych ram odporności demokratycznej skupiających Zgromadzenie, rząd, niezależne organy regulacyjne i administrację wyborczą, z jasno określonymi obowiązkami, regularnymi ocenami ryzyka i sprawozdaniami publicznymi;

14. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego działają w ogólnie sprzyjających warunkach, i wzywa władze do zadbania, by społeczeństwo obywatelskie było od samego początku w znaczący sposób angażowane w przygotowanie i wdrażanie reform związanych z UE; podkreśla znaczenie zwiększenia odpowiedzialności i przejrzystości w odniesieniu do finansowania publicznego organizacji społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla, że społeczeństwo obywatelskie ma podstawowe znaczenie dla wspierania demokracji i pluralizmu oraz promowania dobrych rządów i postępu społecznego;

15. wyraża uznanie dla władz za skonsultowanie się z Komisją Wenecką w sprawie pakietu projektów ustaw o sądownictwie, w tym ustawy o Radzie Prokuratorów Kosowa; jest jednak nadal zaniepokojony ograniczonym wdrażaniem strategii na rzecz praworządności i niewystarczającą konsekwencją rządu w realizacji reform, niepełnym składem kosowskiej Rady Sędziów oraz opóźnieniami we wdrażaniu reform wymiaru sprawiedliwości; wyraża zaniepokojenie faktem, że rząd nie przyjął niezbędnych przepisów wykonawczych określających strukturę organizacyjną i mechanizmy współpracy między specjalną jednostką dochodzeniową kosowskiej policji a prokuraturą specjalną; z zadowoleniem przyjmuje postępy przy mianowaniu nowego przewodniczącego Rady Prokuratorów Kosowa i oczekuje, że jej nowy skład zostanie ustalony po wznowieniu prac przez Zgromadzenie Narodowe; z zadowoleniem przyjmuje zatrudnienie 17 nowych sędziów przez Radę Sądowniczą Kosowa w przejrzystym i opartym na osiągnięciach procesie i wzywa prezydenta Kosowa do niezwłocznego zatwierdzenia tych nominacji; wzywa Kosowo do podjęcia zdecydowanych działań w celu usunięcia niedociągnięć oraz dopilnowania, by przepisy dotyczące niezależności i odpowiedzialności wymiaru sprawiedliwości były zgodne ze standardami europejskimi oraz odpowiednimi zaleceniami Komisji Weneckiej;

16. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Kosowo zmniejszyło obciążenie administracyjne poprzez wdrożenie programu zapobiegania obciążeniom administracyjnym i ich zmniejszania na lata 2025–2028 oraz planu działania na lata 2025–2026; z zadowoleniem przyjmuje to ulepszenie i przyjęcie zmian do ustawy o urzędnikach publicznych i wzywa Kosowo do dalszego usprawniania swojej administracji publicznej i systemu służby cywilnej opartego na osiągnięciach; zauważa, że w Kosowie istnieją ramy strategiczne na rzecz administracji publicznej, ale nie są one skutecznie wdrażane;

17. wyraża głębokie zaniepokojenie niewystarczającymi postępami w ogólnej walce z korupcją; ubolewa nad brakiem wymiernych i strukturalnych postępów w tej dziedzinie pomimo podjętych zobowiązań i podkreśla, że korupcja pozostaje problemem systemowym, który podważa funkcjonowanie instytucji publicznych i zaufanie społeczne; z niepokojem odnotowuje spadek Kosowa w rankingu postrzegania korupcji za rok 2025, w którym kraj ten uplasował się na 76. miejscu spośród 182 krajów i terytoriów, czyli o trzy miejsca niżej niż w 2024 r., co stanowi niepokojące odwrócenie poprzedniego trendu stopniowej poprawy, choć Kosowo nadal plasuje się przed niektórymi innymi krajami regionu; wzywa władze do niezwłocznego przyjęcia i wdrożenia konkretnych, skutecznych i weryfikowalnych środków mających na celu skuteczniejsze zapobieganie korupcji, prowadzenie dochodzeń w jej sprawie i jej ściganie; wzywa w szczególności do szybkiego przyjęcia krajowej strategii antykorupcyjnej i planu działania na lata 2025–2028, wykorzystywania w większej mierze oświadczeń majątkowych i

planów na rzecz uczciwości oraz skuteczniejszego stosowania narzędzi konfiskaty w sprawach korupcyjnych; podkreśla potrzebę wzmocnienia niezależności i zdolności operacyjnych organów antykorupcyjnych oraz zapewnienia skutecznej koordynacji między prokuratorami, policją i jednostkami wywiadu finansowego; zwraca uwagę na fakt, że dotychczasowe zalecenia Komisji dotyczące wzmocnienia potencjału Agencji ds. Zapobiegania Korupcji oraz wdrożenia przepisów antykorupcyjnych nadal nie zostały zrealizowane; wzywa do ciągłej poprawy jakości dochodzeń w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu;

18. z zaniepokojeniem przyjmuje jedynie niewielkie postępy w walce z przestępczością zorganizowaną; apeluje o szybkie przyjęcie krajowej strategii i planu działania przeciwko przestępczości zorganizowanej; podkreśla, że należy zwalczać siatki przestępcze, zacieśniając współpracę międzynarodową dzięki wymianie danych wywiadowczych oraz wzmocnieniu współpracy między organami ścigania a prokuraturą; wzywa sąsiadów Kosowa do umożliwienia Kosowu udziału we współpracy międzynarodowej na wszystkich szczeblach, aby zmaksymalizować wpływ walki z przestępczością zorganizowaną; podkreśla konieczność pogłębienia współpracy w walce z przestępczością narkotykową; wzywa do dalszego dostosowania w zakresie zwalczania terroryzmu;

19. podkreśla ustawiczne starania misji EULEX we wspieraniu władz Kosowa w ustanowieniu stabilnych i niezależnych instytucji państwa prawa; zauważa, że utrzymujące się wyzwania, w tym ograniczone uprawnienia wykonawcze, ograniczyły skuteczność jej działań; wzywa do ciągłej ponownej oceny wartości dodanej, zakresu i celów strategicznych misji, aby zapewnić jej adekwatność i skuteczność;

20. jest zaniepokojony doniesieniami o przypadkach nadmiernego użycia siły i uchybień ze strony niektórych funkcjonariuszy policji kosowskiej na północy Kosowa; wzywa policję kosowską do dopilnowania, aby jej personel w pełni przestrzegał wszystkich wymogów dotyczących praworządności i praw człowieka; przypomina o wspólnej odpowiedzialności wszystkich przedstawicieli politycznych i wszystkich mieszkańców Kosowa za utrzymanie pokoju i praworządności;

Podstawowe wolności i prawa człowieka

21. zauważa, że chociaż ramy prawne i instytucjonalne w zakresie praw człowieka zasadniczo istnieją, ich wdrażanie jest nadal niewystarczające; wyraża zadowolenie z przyjęcia strategii na rzecz ochrony i propagowania praw społeczności; z zadowoleniem przyjmuje wdrożenie przez Kosowo wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie własności gruntów klasztoru Dečani; wzywa Kosowo do zainwestowania w skuteczniejsze wdrażanie ram prawnych dotyczących praw człowieka;

22. zauważa, że konstytucja Kosowa jest bardzo postępowa pod względem praw mniejszości; z ubolewaniem odnotowuje w tym kontekście, że petycja podpisana przez prawie 500 osób, które historycznie identyfikują się jako Bułgarzy, zarejestrowana na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego Kosowa w styczniu 2023 r., w dalszym ciągu nie została rozpatrzona, i zaleca, by ich prawa zostały zapisane w przepisach i zagwarantowane w praktyce w celu ochrony historycznej, kulturowej i politycznej tożsamości mniejszości bułgarskiej; wzywa Kosowo do zadbania, by wszystkie mniejszości uznane na mocy ustawy o ochronie i promowaniu praw społeczności oraz ich członków zostały w pełni objęte konstytucją tego kraju;

23. zauważa, że system więziennictwa w Kosowie jest zasadniczo zgodny z wzorcowymi regułami minimum ONZ i Rady Europy; wzywa do lepszej ochrony praw więźniów, w szczególności kobiet, więźniów należących do mniejszości i więźniów z problemami ze zdrowiem psychicznym;

24. podkreśla, że należy wzmocnić wdrażanie przepisów chroniących prawa grup znajdujących się w trudnej sytuacji i członków społeczności niezaliczających się do większości, w szczególności w odniesieniu do ich reprezentacji w instytucjach publicznych i używania języków, m.in. przez zapewnienie równego i skutecznego dostępu do edukacji publicznej w ich języku ojczystym, a także dostępu do opieki zdrowotnej i usług publicznych, poszanowania praw językowych i praw własności, odpowiedniej reprezentacji w rządzie i samorządzie oraz ochrony materialnego i niematerialnego dziedzictwa religijnego, tradycyjnego i kulturowego; wzywa Kosowo do wzmożenia starań o zapewnienie grupom mniejszościowym równych szans oraz odpowiedniej reprezentacji w życiu politycznym i kulturalnym, mediach publicznych, administracji oraz wymiarze sprawiedliwości; wzywa do ochrony mniejszości religijnych w Kosowie oraz do zapewnienia im dostępu do miejsc kultu;

25. ubolewa nad faktem, że kobiety z grup mniejszościowych, zwłaszcza społeczności Romów, Aszkali i Egipcjan, spotykają się z licznymi formami dyskryminacji, głównie w edukacji, zatrudnieniu i dostępie do opieki zdrowotnej; wyraża obawy, że administracja Kosowa nie reprezentuje odpowiednio społeczności mniejszościowych oraz że liczba kobiet na wyższych stanowiskach pozostaje niska;

26. wzywa Kosowo do skuteczniejszego wdrażania istniejących mechanizmów ochrony praw społeczności niezaliczających się do większości oraz wspólnot religijnych i społeczności LGBTIQ+ poprzez sfinalizowanie prac nad nowym kodeksem cywilnym, którego przyjęcie jest wciąż w toku; jest nadal zaniepokojony tym, że nadal używa się dyskryminacyjnego języka wobec kobiet i osób LGBTIQ+;

27. podkreśla potrzebę wzmocnienia równouprawnienia płci i praw kobiet w Kosowie; zauważa, że ramy prawne i instytucjonalne

równości płci i zwalczania przemocy ze względu na płeć w dużej mierze istnieją; z zadowoleniem przyjmuje zwiększone finansowanie specjalistycznych usług wsparcia, w tym schronisk dla ofiar przemocy ze względu na płeć, w pełni funkcjonalnej bazy danych rejestrującej przypadki przemocy domowej oraz bieżących wysiłków na rzecz podnoszenia świadomości; wyraża jednak zaniepokojenie utrzymującą się przemocą ze względu na płeć oraz niewystarczającym wdrażaniem i egzekwowaniem przepisów, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że kobiety, zwłaszcza te ze społeczności mniejszościowych, nadal doświadczają wielorakich form dyskryminacji;

28. ponownie apeluje do władz o poprawę dialogu wewnętrznego i rzeczywistą, bezpośrednią współpracę z niezależnymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego kosowskich Serbów, w szczególności na północy kraju, w celu budowania zaufania, ułatwienia codziennego życia kosowskich Serbów i ich skutecznej integracji;

29. wyraża uznanie dla rządu za zatwierdzenie strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2025–2030 oraz powiązanego z nią planu działania na lata 2025–2027; ubolewa jednak, że Kosowo nadal nie przyjęło Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych; wyraża zaniepokojenie niewystarczającym dostosowaniem Kosowa do dorobku prawnego UE w tym zakresie oraz dyskryminacją i barierami napotykanymi przez osoby z niepełnosprawnościami, w tym dzieci, w dostępie do edukacji, opieki zdrowotnej i usług społecznych; wzywa władze do lepszej ochrony praw osób z niepełnosprawnościami oraz do przyjęcia projektu ustawy o uznawaniu statusu, usługach i świadczeniach;

30. podkreśla znaczenie ochrony wielokulturowego dziedzictwa Kosowa, w tym dziedzictwa społeczności chorwackiej, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego lokalnego rozwoju gospodarczego i zaangażowania społeczności; z zadowoleniem przyjmuje finansowany przez UE a realizowany w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju projekt mający na celu zachowanie i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego Janjeva;

31. ubolewa nad faktem, że projekt nowej ustawy o podręcznikach nadal nie został przyjęty przez Zgromadzenie Narodowe Kosowa; wyraża zaniepokojenie, że realizacja strategii edukacyjnej Kosowa na lata 2022–2026 opóźnia się oraz że finansowanie publicznej edukacji podstawowej wciąż maleje; wzywa Kosowo do ostatecznego przyjęcia projektu ustawy o podręcznikach, zakończenia przeglądu obecnych podręczników oraz zapewnienia nauczycielom trwałych i systematycznych szkoleń;

32. odnotowuje pluralistyczny krajobraz medialny Kosowa, ale podkreśla, że pozostaje on niestabilny i narażony na różne formy nacisków; głęboko ubolewa nad brakiem postępów w gwarantowaniu wolności

wypowiedzi i skutecznej ochrony dziennikarzy; ubolewa nad faktem, że w światowym rankingu wolności prasy za 2025 r. Kosowo spadło o 24 miejsca na 99. pozycję, co stanowi znaczący i niepokojący regres; zauważa, że wolność prasy jest jedną z głównych wartości europejskich oraz że Kosowo musi podjąć skuteczniejsze działania niż dotychczas, aby ją zapewnić;

33. ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie pogorszeniem się środowiska medialnego i atmosfery, w jakiej pracują specjaliści ds. informacji, a w szczególności atakami i groźbami wobec dziennikarzy i pracowników mediów, w tym używaniem wobec mediów obraźliwego języka przez wysokich rangą kosowskich urzędników podczas kampanii wyborczej; ubolewa nad faktem, że nadal nie przyjęto projektu ustawy o ochronie źródeł dziennikarskich, pozbawiając dziennikarzy odpowiedniej ochrony prawnej; podkreśla, że musi być zerowa tolerancja na ataki fizyczne na dziennikarzy, i wzywa do wzmocnienia dochodzeń i ścigania wszystkich gróźb wobec pracowników mediów oraz do dostosowania przepisów dotyczących mediów do dorobku prawnego UE, w szczególności europejskiego aktu o wolności mediów[7] i unijnej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania strategicznym powództwom zmierzającym do stłumienia debaty publicznej[8], a także do innych odpowiednich międzynarodowych zobowiązań w zakresie praw człowieka; w związku z tym wzywa władze do podjęcia natychmiastowych i konkretnych działań gwarantujących niezależność mediów, do walki z zastraszaniem i do zapewnienia ram sprzyjających wolnemu i pluralistycznemu dziennikarstwu;

34. wyraża poważne zaniepokojenie doniesieniami o presji wywieranej na dziennikarzy przez podmioty polityczne i zorganizowane grupy przestępcze, co prowadzi do przypadków autocenzury; zauważa, że dziennikarze mogą powstrzymywać się od angażowania się w krytyczne dziennikarstwo śledcze z obawy o swoje bezpieczeństwo fizyczne lub bezpieczeństwo zatrudnienia; ponadto podkreśla, że według doniesień organy publiczne mogą wycofywać reklamy z mediów publikujących krytyczne treści, wywierając tym samym pośrednio presję ekonomiczną;

---

7 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1083 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ram dla usług medialnych na rynku wewnętrznym i zmiany dyrektywy 2010/13/UE (europejski akt o wolności mediów) (Dz.U. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

8 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1069 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed oczywiście bezzasadnymi roszczeniami lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) (Dz.U. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

35. wyraża zaniepokojenie faktem, że nadal nie przyjęto projektu ustawy o Radiu i Telewizji Kosowa (RTK) – kosowskim nadawcy publicznym, i dlatego wzywa do jego szybkiego przyjęcia; podkreśla potrzebę zapewnienia zrównoważonego finansowania i niezależności nadawcy publicznego; ubolewa, że stanowisko dyrektora generalnego RTK jest nieobsadzone od września 2024 r. oraz że od grudnia 2024 r. w zarządzie RTK brakuje kworum, co sprawia, że nadawca publiczny jest faktycznie dysfunkcyjny i nie jest w stanie pełnić swojej roli; apeluje o wprowadzenie zrównoważonego, reprezentatywnego i niezależnego politycznie nadzoru nad RTK; wzywa władze Kosowa do powołania członków zarządu RTK i dyrektora generalnego RTK w drodze przejrzystego i merytorycznego procesu, co zagwarantuje skuteczne funkcjonowanie radiofonii i telewizji publicznej w Kosowie; podkreśla, że każda reforma nadawcy publicznego musi chronić niezależność redakcyjną, unikać wpływów politycznych oraz zapewniać zrównoważone i przejrzyste finansowanie;

36. z zaniepokojeniem zauważa, że w sprawozdaniu z 2025 r. w sprawie handlu ludźmi podkreślono, że właściwe organy w Kosowie nie spełniły wszystkich minimalnych standardów w zakresie wyeliminowania handlu ludźmi mimo wykazania zwiększonych wysiłków, w tym poprawy wskaźników ścigania i wzmocnionego wsparcia dla ofiar;

37. wyraża zaniepokojenie nasileniem dezinformacji rozpowszechnianej np. na temat napięć międzyetnicznych przez podmioty zagraniczne w krajach regionu, głównie przez źródła powiązane z Rosją i Serbią i przede wszystkim przed wyborami, co pogłębia polaryzację polityczną; jest nadal poważnie zaniepokojony szkodliwymi obcymi ingerencjami, próbami zdestabilizowania sytuacji i zagrożeniami hybrydowymi, w tym dezinformacją generowaną przez sztuczną inteligencję i skoordynowanymi kampaniami internetowymi mającymi wpływać na procesy polityczne i opinię publiczną; wzywa do silniejszej reakcji instytucjonalnej i poprawy umiejętności korzystania z mediów za pomocą środków obejmujących udoskonalone szkolenia dla nauczycieli i nowoczesne zasoby edukacyjne oraz bliższej współpracy z niezależnymi mediami, organizacjami zajmującymi się weryfikacją faktów i odpowiednimi programami Unii w celu propagowania krytycznego myślenia i odpowiedzialnego zaangażowania cyfrowego; apeluje do Kosowa i jego partnerów w regionie o dalszą jedność i zacieśnienie współpracy regionalnej oraz europejskiej współpracy z Kosowem w dziedzinie przeciwdziałania zagrożeniom zewnętrznym, dezinformacji, ingerencji zagranicznej, zagrożeniom dla cyberbezpieczeństwa i zagrożeniom hybrydowym, których celem jest osłabienie europejskiej perspektywy tego kraju i regionu;

38. wyraża uznanie dla Kosowa za aktywne zaangażowanie w szereg inicjatyw współpracy regionalnej, takich jak Środkowoeuropejska umowa o wolnym handlu, Wspólnota Energetyczna, Wspólnota

Transportowa, proces współpracy w Europie Południowo-Wschodniej i Rada Współpracy Regionalnej;

39. wyraża uznanie dla władz Kosowa za pomyślne wdrożenie planu działania na rzecz trwałego rozwiązania kwestii nielegalnego posiadania i niewłaściwego wykorzystywania broni strzeleckiej i lekkiej oraz materiałów wybuchowych i nielegalnego handlu nimi; z zadowoleniem przyjmuje wysoki poziom przestrzegania zasad protokołu NZ w sprawie broni palnej;

Pojednanie i stosunki dobrosąsiedzkie

40. przypomina, że normalizacja stosunków z Serbią i realizacja wszystkich porozumień osiągniętych w ramach dialogu między Belgradem a Prisztiną pozostają integralną częścią oraz podstawowym i niezbędnym elementem europejskiej perspektywy Kosowa; podkreśla, że konkretne, trwałe i możliwe do zweryfikowania postępy w tej dziedzinie mają zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia stabilności w regionie i rozwoju perspektywy europejskiej Kosowa; podkreśla, że normalizacji tej nie można postrzegać jako kwestii drugorzędnej, lecz musi ona pozostać absolutnym priorytetem politycznym; zwraca uwagę na znaczenie dalszego wzmacniania wysiłków UE na rzecz ułatwiania kontaktów między stronami w celu przezwyciężenia obecnego impasu;

41. ponownie wyraża pełne poparcie dla wspieranego przez UE dialogu i z zadowoleniem przyjmuje przedłużenie mandatu specjalnego przedstawiciela UE ds. dialogu między Belgradem a Prisztiną Petera Sørensena do 29 lutego 2028 r.;

42. ponawia apel o poprawę jakości dialogu przez zaangażowanie kobiet, większą przejrzystość wobec społeczeństwa i znaczące zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego;

43. ponownie podkreśla znaczenie konstruktywnego zaangażowania władz Kosowa i Serbii, tak aby przyspieszyć wdrażanie porozumienia w sprawie ścieżki normalizacji stosunków i załącznika wykonawczego do tego porozumienia, które pozostaje ważne i prawnie wiążące dla obu stron; wzywa zarówno Kosowo, jak i Serbię do pełnego wdrożenia porozumienia brukselskiego i umowy z Ochrydy, np. za pomocą ustanowienia stowarzyszenia lub wspólnoty gmin zamieszkanych w większości przez Serbów oraz zniesienia sprzeciwu Serbii wobec członkostwa Kosowa w organizacjach regionalnych i międzynarodowych, a także do unikania jednostronnych działań, które mogłyby osłabić dialog;

44. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte 14 marca 2026 r. w sprawie wdrożenia kosowskiego ustawodawstwa dotyczącego cudzoziemców, które wprowadza środki łagodzące dla członków społeczności serbskiej; zauważa, że rozwiązanie to pomaga zapewnić ciągłość dostępu do usług publicznych i pozwala uniknąć ryzyka

faktycznego wykluczenia kosowskich Serbów; podkreśla, że takie rozwiązania przyczyniają się do budowania zaufania i stanowią pozytywny krok w kierunku normalizacji stosunków między Belgradem a Prisztiną oraz promowania stosunków dobrosąsiedzkich;

45. zwraca uwagę, że na północy Kosowa zamknięto w sposób nieskoordynowany kilkadziesiąt instytucji wspieranych przez Serbię;

46. oczekuje, że Serbia będzie w pełni współpracować z Kosowem, aby w końcu postawić przed sądem sprawców ataku terrorystycznego w Banjskiej z 2023 r.; ubolewa, że Serbia nadal nie pociągnęła sprawców do odpowiedzialności, a zwłaszcza Milana Radoičicia, byłego wiceprzewodniczącego Serbskiej Listy; przypomina, że wszystkie osoby odpowiedzialne za akty przemocy muszą zostać pociągnięte do odpowiedzialności i bezzwłocznie stanąć przed wymiarem sprawiedliwości zgodnie z zasadami praworządności i sprawiedliwości proceduralnej; zdecydowanie potępia atak na kanał Ibar-Lepenac na północy Kosowa w listopadzie 2024 r. i wzywa do szybkiego zatrzymania sprawców i postawienia ich przed sądem; wzywa Serbię do bezzwłocznej odpowiedzi na złożony w styczniu 2025 r. wniosek Kosowa o wzajemną pomoc prawną w związku z tym atakiem oraz do pełnej współpracy w ramach dochodzenia;

47. odnotowuje, że wciąż nieznany jest los nawet 1590 zaginionych, a między kwietniem 2024 r. a końcem okresu sprawozdawczego we wrześniu 2025 r. wyjaśnił się los jedynie 26 zaginionych; wzywa Kosowo i Serbię do konstruktywnego zaangażowania się w dobrej wierze we wszystkie dyskusje techniczne mające na celu wyjaśnienie losu pozostałych zaginionych, np. za pośrednictwem podgrupy roboczej ds. kryminalistycznych, oraz do powstrzymania się od upolitycznia sprawy; z zadowoleniem przyjmuje pierwsze posiedzenie Wspólnej Komisji ds. Osób Zaginionych, zwołane przez głównych negocjatorów Kosowa i Serbii w styczniu 2026 r. w ramach dialogu wspieranego przez UE, i wzywa do dalszej współpracy w celu przyspieszenia identyfikacji masowych grobów i wymiany informacji;

48. wzywa Serbię do otwarcia i udostępnienia całej istotnej dokumentacji policyjnej, wojskowej i archiwalnej związanej z wojną w Kosowie w latach 1998–1999, aby wesprzeć dochodzenie prawdy, sprawiedliwości i rozliczalności, również w przypadkach przemocy seksualnej związanej z konfliktami; zauważa, że nie wdrożono jeszcze ogólnego porozumienia w sprawie wymiany takich informacji, i wyraża zaniepokojenie rozszerzeniem klauzuli tajności, co grozi dalszym opóźnieniem dochodzenia sprawiedliwości i uznania dla osób, które przeżyły;

49. przypomina, że ważne jest zapewnienie pełnego dostępu do archiwów byłych jugosłowiańskich służb specjalnych (UDBA) i tajnych służb Jugosłowiańskiej Armii Ludowej (KOS), również do

tych, które znajdują się w Prisztinie i Belgradzie, aby gruntownie zbadać zbrodnie i organizacje przestępcze z czasów komunistycznych i podjąć stosowne działania; podkreśla, że otwarcie tych archiwów w całym regionie przyczyniłoby się do poszukiwania prawdy, sprawiedliwości dla ofiar, pojednania i konsolidacji demokratycznych rządów;

50. zachęca Kosowo do dalszego angażowania się w inicjatywy współpracy regionalnej; ponownie podkreśla znaczenie dowodzonych przez NATO sił w Kosowie dla szerszego bezpieczeństwa i pochwala ich nieustające wysiłki na rzecz budowania i utrzymania bezpieczeństwa w Kosowie i w całym regionie Bałkanów Zachodnich; przypomina o znaczeniu tej misji dla trwającego rozwoju kosowskich sił bezpieczeństwa dzięki doradztwu, szkoleniom i budowaniu zdolności; wzywa państwa członkowskie wnoszące wkład w Kosovo Force, by nie ograniczyły swojej obecności;

51. wzywa do wznowienia wysiłków na rzecz ochrony dziedzictwa religijnego i kulturowego w Kosowie, w tym miejsc kultu prawosławnego, islamskiego i katolickiego oraz innych miejsc, w ramach szerszego zaangażowania na rzecz pluralizmu, pojednania i poszanowania wspólnego dziedzictwa kulturowego Europy;

Reformy społeczno-gospodarcze

52. zauważa, że Kosowo jest w umiarkowanym stopniu przygotowane w dziedzinie polityki gospodarczej i pieniężnej oraz konkurencyjności; podkreśla, że Kosowo musi dostosować swoje ramy budżetowe do dorobku prawnego UE i przezwyciężyć słabości strukturalne, zwłaszcza takie jak znikoma baza produkcyjna i utrudnienia w dostępie do finansowania dla MŚP; podkreśla znaczenie zapewnienia trwałego wzrostu gospodarczego, zmniejszenia bezrobocia i wzmocnienia krajowego systemu ochrony socjalnej zgodnie z dorobkiem socjalnym UE; podkreśla, że Kosowo musi podjąć szersze reformy, aby zaradzić utrzymującym się słabościom strukturalnym;

53. z zadowoleniem przyjmuje ustalenie Komisji, że Kosowo poczyniło pewne postępy w rozwijaniu funkcjonującej gospodarki rynkowej, przede wszystkim dzięki silniejszemu wzrostowi gospodarczemu, solidnemu i odpornemu sektorowi bankowemu, ograniczeniu sektora nieformalnego i szybszemu rozstrzyganiu sporów handlowych; zwraca uwagę na ciągłe istnienie gospodarki nieformalnej i wzywa władze do zapewnienia inspektoratowi pracy niezbędnych zasobów, aby mógł w pełni wykonywać swoje zadania;

54. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Sąd Gospodarczy Kosowa skutecznie rozpatruje sprawy dotyczące praw własności intelektualnej; wzywa Sąd Gospodarczy do dalszej współpracy z Urzędem Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej;

55. wzywa do zapewnienia odpowiedniej ochrony pracy, sprawiedliwych

wynagrodzeń i egzekwowania prawa pracy zgodnie ze standardami UE; ubolewa nad faktem, że dialog społeczny w Kosowie pozostaje ograniczony; apeluje o ukierunkowane wsparcie na rzecz budowania zdolności partnerów społecznych; wzywa władze do ochrony niezależności i uzasadnionej roli związków zawodowych reprezentujących pracowników oraz podstawowych praw pracowniczych, w tym prawa do rokowań zbiorowych, w prawie i w praktyce, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym; wzywa władze Kosowa do odnowienia mandatu Rady Społeczno-Gospodarczej, do promowania dialogu społecznego oraz do wykorzystania Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, aby pomóc w budowaniu zdolności partnerów społecznych;

56. z zadowoleniem przyjmuje konsolidację systemu wynagrodzeń na mocy ustawy o wynagrodzeniach w sektorze publicznym; ubolewa jednak nad faktem, że nadal nie zajęto się klasyfikacją zawodów, systematyzacją stanowisk i wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie przepisów niezgodnych z konstytucją; wzywa władze do przyjęcia projektu ustawy o zarządzaniu finansami publicznymi oraz do włączenia do niego oceny ryzyka fiskalnego i metodologii inwestycji publicznych;

57. wyraża zaniepokojenie, że przeciętne dalsze trwanie życia w momencie urodzenia pozostaje niższe niż średnia UE oraz że umieralność dzieci pozostaje najwyższa w regionie i znacznie wyższa niż średnia UE; ubolewa nad faktem, że postępy na drodze do powszechnego zabezpieczenia zdrowotnego są nadal bardzo ograniczone i że nadal występują poważne niedociągnięcia; wzywa władze do zapewnienia wszystkim obywatelom lepszego dostępu do usług opieki zdrowotnej;

58. wzywa Kosowo do priorytetowego traktowania wysokiej jakości kształcenia zawodowego, silniejszych powiązań między edukacją a potrzebami rynku pracy oraz ukierunkowanego wsparcia dla młodych przedsiębiorców i naukowców, aby stworzyć wiarygodne perspektywy dla młodych ludzi w tym kraju;

59. zachęca Kosowo do dalszego zawierania umów w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z państwami członkowskimi UE;

60. zauważa, że Kosowo poczyniło pewne postępy w przygotowaniach do transformacji cyfrowej, np. w zakresie rozszerzenia usług online i zasięgu sieci 5G; ubolewa, że jedynie 10 % usług publicznych jest obecnie oferowanych online oraz że cyfryzacja pozostaje fragmentaryczna; podkreśla, że Kosowo musi dostosować się do odpowiednich przepisów cyfrowych UE, w tym Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej, dyrektywy NIS 2, unijnego zestawu narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G, aktu o usługach

cyfrowych, aktu o rynkach cyfrowych oraz unijnych ram tożsamości cyfrowej; ubolewa nad faktem, że Kosowo przyjęło jedynie 8 z 14 aktów prawa wtórnego wynikających z ustawy o cyberbezpieczeństwie oraz że zarówno Agencja ds. Cyberbezpieczeństwa, jak i Krajowa Rada ds. Cyberbezpieczeństwa muszą dopiero osiągnąć pełną operacyjność; wzywa do przyjęcia kompleksowej strategii e-rządzenia dostosowanej do norm UE, a także do poprawy interoperacyjności systemów administracji publicznej; wzywa Kosowo do intensywniejszego promowania cyfryzacji oraz do dalszego rozwijania bezpiecznych cyfrowych usług publicznych;

61. z zadowoleniem przyjmuje pierwsze kroki podjęte przez Kosowo w kierunku bardziej strategicznego podejścia do badań naukowych i innowacji, w tym rozpoczęcie finansowania środków wsparcia innowacji oraz udział Kosowa w sieci europejskich centrów innowacji cyfrowych;

62. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozpoczęcia negocjacji w sprawie rozszerzenia unijnego systemu znoszącego opłaty roamingowe na Bałkany Zachodnie, w tym Kosowo, z myślą o zapewnieniu wymiernych korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom oraz o lepszym połączeniu regionu; zauważa, że inicjatywa ta opiera się na istniejących regionalnych ustaleniach dotyczących roamingu; wzywa do szybkiego przyjęcia mandatów negocjacyjnych i terminowego zawarcia umów, aby zapewnić szybkie i skuteczne włączenie Kosowa do unijnego obszaru bez opłat roamingowych;

Energia, środowisko, zrównoważony rozwój i łączność

63. zauważa, że Kosowo jest nadal w dużym stopniu uzależnione od przestarzałych elektrowni węglowych, dlatego musi przyspieszyć inwestycje w efektywność energetyczną; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że poczyniono pewne postępy w sektorze energetycznym, w szczególności dzięki uruchomieniu aukcji energii wiatrowej o mocy 100 MW; wzywa Kosowo do przyspieszenia transformacji ekologicznej i znacznego zmniejszenia zależności od paliw kopalnych i elektrowni węglowych; wzywa UE do intensywniejszych wysiłków, aby pomóc Kosowu osiągnąć te cele; wzywa rząd Kosowa do inwestycji w dywersyfikację koszyka energetycznego, która zwiększy bezpieczeństwo dostaw; zachęca Kosowo do dalszych wysiłków na rzecz integracji krajowego rynku energii elektrycznej z europejskimi rynkami energii elektrycznej, w tym poprzez skuteczne wdrożenie reform rynku energii elektrycznej i zacieśnienie współpracy transgranicznej w sektorze energii elektrycznej;

64. zachęca władze Kosowa, by wzmocniły zdolności instytucjonalne i administracyjne w celu realizacji strategicznych projektów infrastrukturalnych, np. dzięki wykorzystywaniu kompleksowych ocen oddziaływania na środowisko i środków zrównoważonego

rozwoju na etapie planowania, oraz by kontynuowały wdrażanie wciąż niezrealizowanych projektów w dziedzinie połączeń transportowych i energetycznych; wzywa Komisję i Kosowo do priorytetowego traktowania strategicznych projektów w dziedzinie łączności, łączących Bałkany Zachodnie z europejskimi korytarzami transportowymi, energetycznymi i cyfrowymi oraz obszarem Morza Czarnego, np. poprzez połączenia międzysystemowe, środki w zakresie efektywności energetycznej, inwestycje w odnawialne źródła energii, integrację z jednolitym obszarem płatności w euro (SEPA) i lepszy dostęp MŚP do finansowania; podkreśla, że inwestycje te zwiększają konwergencję społeczno-gospodarczą, odporność geostrategiczną i europejskie bezpieczeństwo gospodarcze;

65. wzywa Kosowo do powiększenia obszarów chronionych w kraju oraz do podjęcia odpowiednich środków w celu zarządzania obszarami chronionymi i miejscami dziedzictwa kulturowo-historycznego z myślą o ochronie różnorodności biologicznej, w tym kluczowych siedlisk krytycznie zagrożonego rysia bałkańskiego; z zadowoleniem przyjmuje stałą współpracę Kosowa z Macedonią Północną i Albanią w zakresie transgranicznego Parku Narodowego Szar Płaniny; zachęca Kosowo do dalszego zintensyfikowania i przyspieszenia wspólnych działań z krajami sąsiadującymi, aby wyznaczyć transgraniczne obszary chronione i opracować spójne transgraniczne plany zarządzania; wzywa Kosowo do zmiany ustawy o gospodarowaniu odpadami oraz wdrożenia ustawy o zmianie klimatu;

°

° °

66. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Rady Europejskiej, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawicielce Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządom i parlamentom państw członkowskich oraz prezydentce, rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Kosowa.